

Sanctuarium

Paoletti, Agostino

Coloniae Agrippinae, 1677

In Festo S. Prophetæ & Patriarchæ, S. Eliæ. Agitur de ardenti zelo honoris divini, quemadversus idololatrias exhibuit, quas intrepidè dispedidit & prostigavit.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55680](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55680)

D. Chryf.

Senec. lib.
de Mo.

Polyant.

verb. cru-

delitas &

Virg. lib.

8. Aeneid.

Alex. Ali-

cord. Plut.

in Demet.

D. Falix.

Aitol. in

off. l. 3. c. 21

Blon. de

bell. Angl.

lib. 2.

quam sit in Magnate aliquo contemptibilis ac detestabilis severitas, dum serò nimis experti coguntur, verum esse quod Chrystom. dixit: *Semper asperis uti sermonibus magis exacerbatur hominem.* Unde Seneca: *Evitabis crudelitatem, & ministras crudelitatis iram.* Non crudelitas, sed inaudita barbaries fuit, quam exercuit Maecentius, dum mortuorum cadavera hominibus viventibus firmiter adstrinxit & colligavit, ut hi ab illorum putrefactione & fetore contabescerent miserè emorerentur. Quis unquam severitatem audivit adeò crudelem, ac fuit illa Alexandri Tereti, qui homines etiamnum viventes subrus tetram sepeliri curavit, ut adeò crudelis mortis probaret tormentum. Porro quia pietas Arpago dissuadebat, Astyagis trucidate nepotem, prout sibi à Rege ob suspitionem ex somno quodam conceptam mandatum fuerat, voluit ut clam & secretò ejus occideretur filius. Eumque postea ad mensam regiam invitatum, innocui cadaveris carnibus cibavit, & pro ultimo missu adduci fecit in lance quadam occisi cadaveris pedes, manus, & caput. Quis non exhorresceret impietatem filii Soldani Ormuzii commemorati audiens, qui in una eademque nocte oculos Patri, matri, & fratribus eruit. Deinde verò ut eos vivos combureret, ignem illi Palatii parti subiecit, ubi eos tenebat reclusos. Robertus III. Rex Scotiae filium primogenitum Davidem, Albinae Duci fratri suo consignavit, qui eum fame enecandum, squalide turis, sive carceus fundo includit. Certior autem factus, quòd filia & ancilla Castellani eundem modico pane & proprio lacte sustentarent, utramque caroficis manibus crudeliter enecari præcepit. *Inhumanitas omni aetate molesta* (inquit Romanae eloquentiae Patens) *nos est unquam utilis quòd crudelis.* Cum itaque elementia & mansuetudo laudabilis & amabilis, severitatis autem rigor vituperabilis & execrandus sit, cui obsecro magnus Dei servus, Propheta & Patriarcha Elias hanc se sectari, illam verò fugere in vita sua ostendit, quando posthabitâ omni benignitate severissimum se omnisque clementiae expertem exhibuit, nunc caelo pluvias, terrae fructus, fluminibus aquas interdicens; & per annonae caritatem ac rostridam sissim. Provincias castigando & regna, nunc Achabum cum summa severitate atque rigore aggrediendo; Mox fetis præcipiendo, ut integram purtorum turbam, dentibus & unguibus dilaniarent atque discernerent, paulò post aliquot Sacerdotum Baaliticorum centurias trucidando, alias ignem de caelo in bina vice evoca-

cando, eoque primum & secundam Principem quinquagenatum cum quinquaginta suis à Rege ad eum missos comburendo & incinerando; denique Regi Ochoziae comminando mortem, adeò ut Nerone alitque crudelitatis ministris haud dissimilis esse videatur. Quid igitur dicemus ad hæc? Ergone Elias immane quoddam severæ crudelitatis instrumentum fuisse dicendus erit? Absit, imò potius pius, fervens & zelus minister divini honoris: *Elias zelus zelorum legis,* prout in præfenti discursu deinceps prolixius videbimus.

3. Etenim quòd Elias in puniendis delinquentibus & divinarum legum transgressibus, per miros severitatis cujusdam excessus processerit, id ipsum ex nullo alio motivo habebat, quam ex fervore zeli quo fuit correptus, quando honorem divinum conculcari, eamque venerationem quæ verò Deo debebatur in idolum Baal impiè transferri conspexit; Hinc enim nascebatur celestium rerum contemptus, & maxima quæ reputationi Divinae Majestatis interrogari poterat contumelia. Nam ut S. Hieronymus inquit: *Vbi honor non est, contemptus est; ubi contemptus, ibi frequens injuria.* Dum itaque vidit una cum neglectu & contemptu veri cultus Divini conjunctionem paniter esse perditionem animarum, mox in Sancti Prophetae pectore zelus subnasebatur adeò ardens, ut nullum non adhiberet medium à tor inordinatis iniquitatibus obviamdum; cumque ipsamet experientia teste comprobasset, vanam esse omnem erga illos exercitam humanitatem ac benevolentiam, coactus est ad suppliciorum vationum rigores convertere, ut hisce mediantibus idololatram ad divinarum præceptorum observantiam reducerentur. Nam ut magnus Ecclesiae Doctor Ambr. scribit: *Ad vitam zelus est Divinae præcepta servare, & amoris nominis ejus cui studet mandata.* Et quomodo tot severitatis atque rigoris demonstrationes negligere vel omittere potuisset, si verum esset, quòd idem Doctor scribit: *Zelum Dei qui habent, omnes filii inimici putant, qui sunt hostes Dei.* Unde hic zelus in hoc sancto Patriarcha adeò prædominabatur, ut semetipsum ab impulsibus ad similes severissimas poenarum executiones eum existimantibus coercere nequaquam posset. Hinc Chrystomus ore suo aureo de ipso dixit: *Elias illius zelo Dei insignis, ut vidit Iudaorum gentem contempta Dei misericordia perperam in delictis rotante, & idolorum cultum deditam, & à Deo quidem*

D. Chryf.
serm. i. de
s. Elia.

quam mittat, nisi dum ipse eam à Deo postula-
veto. *Vivit Dominus Deus Israel* ego. Decernit ut
ad conceptam in eos pœnam Deum juramento ad-
stringebat: Dicebat itaque: Bonus erga illos Deus
est (est doctrina Chrysolomi) paucisque co-
rum flebunt lachrymis, longanimitate animi abu-
tentes perditè vivunt, Et simulachra colunt, at-
que ita Deus ipse contemnitur. Verum, inquit
Deus, quid si pœnitentiam egerint, quid si la-
chrymam aliquam miserint, quid si in genua
prolapsi veniam postulaverint, tuumne juramen-
tum adeò fortiter constringet, ut peccatum ab
eis gratiam, illis denegare, nec quicquam ad
pietatem erga illos exhibendam moveri debeat?
Num in pœdictis casibus pluviam illis abnuere
obligor? *Omnino*, quia ligatus es juramento:
Vivit Dominus. Non debes dare pluviam, nisi
iuxta oris mei verba. Nullam illis exhibere de-
bes pietatem: *Illi dolis se addiderunt, ego per Dei-
tatem tuam iuro: Ostende mihi, quod iuramen-
tum hoc contra te valeat, et non quando tibi vide-
bitur pœna suam faciam*. Quid hic dicis, Audi-
tores? Nunquid sub iurejurando affirmaretis,
majorem esse Divini honoris zelum in Elia,
quam in ipsomet Deo.

5. Dicite sodes, optimi Auditores, nunquid
ipsemet quoque filius universali huic famis &
sitis miseræ subiectus erat? Nunquid & ipse eas
quas duæ hæ crudelissimæ Megaræ adducere
solent afflictiones perferentibus? *Omnino* exi-
stimo, quod nisi medeatur, supplicando Deo suo,
ut per submissas è cælo aquas terram non nihil
restauraret, ipsemet quoque fame & siti mori co-
getur in societate aliorum, ipsaque ejus innocen-
tia non minus quam alii delinquentes mortis
pœnæ subjacere deberet. Jam enim totrens Jor-
danis omnis aquæ expertus dudum exaruit: quò
igitur medio è Elia sui tuæ subventes. Corvus
qui in tui sustentationem panem adferre solebat,
non compareret amplius: Quod si alios aliqua ad-
huc annona provisos in subsidium imploraverit,
illos utique potius ad lapidandum te excitabis,
siquidem tu ipse es tum propriarum tum ali-
enarum miseriarum faber & ministrus. Ad minus
igitur tui ipsius rationem aliquam & respectum
habe, teque à tyrannicis fatalis mortis manibus
eripe. Eja igitur commoveate ad rogandum
Deum, ut per pluviam abundantiam restauret Re-
gionem. Audite quid Propheta per os Chryso-
stomi aureum respondeat: *Non ingratum est quod*

D. Chryf.
serm. i. de
s. Elia.

famæ crucior, tantum ut impios puniri videam:
Perens corpus meum cum his qui fame opprimun-

tur. Nihil mori proprium curat, dummodo
vivi idololatrarum non maneat aut reliquorum
superstitum, plus Dei honorem zelus, quam
propriam suam vitam, magisque vitæ rationem
Deo factam injuriam percipit, quam propriam
personæ illata gravamina. Et enim zelus hic Elia
magis elucebit, si vos è Auditores cum attento-
ne & sine fastidio casum quemdam in libro Judo-
cum relatum auscultaveritis.

6. Samsoni dolo & fraudibus Dalitz misere
tradito, eruti sunt à Philisthæis oculi, postea vero
catenis victus Gazæ coniectus est in carcerem,
atque ad bellalem in molendino laborem crea-
tum non minus operosum quam vilem des-
tinatus fuit: *Eruerunt oculos ejus, et duxerunt
Gazam vinculum carceris, et claujum in carcerem
moleri fecerunt*. In tantum, ut tandem cretæ
coma vires quoque pristinæ denuo redierint.
Dumque in templo à Philisthæis in honorem
Dei Dagon festiva quadam celebraretur solem-
nitas, Samson ex carcere exsolvi, & intra tem-
plum introduci iuravit, qui ad columenam qua-
dam, quæ sola toram ædificii machinam sustine-
bat, proximus accedens, eamque circumplectens
tanta cum fortitudine & violentia traxit, ut illa
rupta & dejecta totam repente templi illius ma-
chinam evertent, ipseque una cum triginta citi-
citer millibus personis oppressus & mortuus fore-
rit. Optarem hoc loco, ut motivum principale
penetrare possem, quod Samsonem ad hunc
circa Philisthæos & pariter semetipsum litigium
faciendam permovit. Et quidem ubi locum hanc
Scripturæ & preces, quas Samson pro facti &
facili sui propositi executione ad Deum effudit,
bene ponderavimus, ipsum crudele hoc facin-
us ob proprium suum interesse fecisse reperimus,
nam ut se de recepta per erutos sibi à
Philisthæis oculos injuria & ingenti damno de-
bite vindicaret, ac proinde divinum auxilium
expostulans dixit: *Domine Deus memento mihi, et
redde mihi nunc fortitudinem pristinam*. Sed quo
fine è Samson? *ut ulciscar me de hostibus meis,
et pro amissione duorum luminum unam alium
recipiam*. Ubi observandum, quod Philisthæi
no eodemque tempore, idololatrarum scelere pol-
luebant, sacrificia in Dei Dagon honorem offe-
rendo, id quod in maximam Dei veteri offensam
redundabat, hoc tamen Samson ne minoris quid-
dem cogitatione apprehendit, vindicta enim
quam fecit, non fiebat ex zelo honoris divini,
vindicando injuriam per idololatram Deo vivo
ac vero illatam, sed propter oculorum proprie-
tam

rum iacturam : Samson agnoscat honorem labefacti divinum, sibi que obcaecat; ut minima anima ad virtutem, opus virtutis aggrahatur, non divini honoris zelo, sed vindicta oculorum studio. Idipsum Cagetanus confirmat, dicens : *Quamvis Philistini Deos suos laudarent, nihil tamen scribitur zeli in Samson, sed duntaxat amor vindicandi oculos proprios.* Unde facili negotio conjicere licet, quantum fuerit Eliae zelus, siquidem nihil curabat mori non ex motivo proprii interesse, uti Samson injurias & adversitates ab Achab Rege, Jezabele Regina, exentisque Baaliticis Plendo, prophetis receptas & perpeffas, sed ex eo solum capite, quia Dei honorem conculcari videbat. *Non ingratum est quod fame crucior, tantum ut impios puniri videam.*

7. Tam ardens fuit Eliae zelus, ut Deum in ventiones & stratagemata excogitate opus fuerit, ad illum temperandum & mitigandum. Hoc enim sine fecit Deus, ut vidua illius Sareptana, quae se erga sanctum Prophetam adeo charitativam exhibuerat, filius moreretur, quod ut audivit Elias, vehementer turbatus, ad Deum confugit, eundem rogans, ut sibi eum a mortuis ad vitam resuscitandi virtutem concedere dignaretur, dicendo : *Domine Deus meus, etiamne vidua apud quam ego utcumque sustentor, affixisti, ut interficeres filium ejus.* Quali dieeret : Tu o Domine mihi praecipisti, ut me in hujus mulieris domum reciperem, futurum enim, quod illa necessitatibus meis promptissimè prospiceret, prouti ipsa quoque praestitit, imò adhuc in recenti memoria formalia verba, quibus id mihi praecipere dignatus es, dixisti enim : *Surge & vade in Sarepta Sidoniorum, & manebis ibi; praecipi enim mulieri vidua ut pascat te.* Quare mandatis tuis prompte obedivi. Mulier quoque praedicta propter praefatum praeciptum tuum fecit quod potuit, neque charitati ullam re defuit. Cur igitur nunc unicum benefactoris meae filium mori voluisti? Haec merce beneficiorum, quae in me promptè & liberaliter contulit? ad minus facultatem mihi concedere, ut eum vivum desolatam matri suae restitueret, & a mortuis resuscitare possem. Nec est quod dicas, mortem ejus naturalem fuisse, nimis enim perspicue in hoc facto elementariae tuae stratagemata agnosco. Scio etenim quod hac morte velut occasione quadam uti velis, ut me ad compatiendum maledictorum illorum Idololatrarum miseris inducere possis. *Non est mori illa natura evanescens; num opus est, sua sunt relictas, sentio aris; rurs.* Sic à Chrylo-

romo Elias loquens introducit) *Hoc agis Domine, ut si dixeris tibi, salva filium tuum a mortuo, ut mihi ex adverso respondeas: Filium meum Israel tu fame oculum misericordia dignare. Petis à me gratiam, periturum visissimè & à te gratia solve fami sententiam, & salvam mortis calculum.* Tandem inquit os Chrylostomi aureum, Prophetam ad Regem Achab abire decrevit, ut foelicissima ei nova annuntiaret, futurum scilicet intra breve tempus, ut caelum in copiosam pluviam resolveretur. Verum audite, quam fuerit ex mente sancti Chrylostomi voluntas Prophetæ perplexa & irresoluta : *Currat igitur, inquit, volens & nolens.* Sed quomodo fieri potuit, quod Prophetam simul vellet & nollet. Erat volens, quia Deus id ab eo desiderabat : *Nolens* quia Baaliticæ minime hanc gratiam merebantur adipisci. *Volens* ne transgrederetur præcepta Dei. *Nolens*, quia intra semetipsum magnam sentiebat repugnantiam. *Volens*, quia non erat impossibilis Idololatrarum correctio. *Nolens*, quia timebat ne obstinatiores redderentur post acceptum beneficium. *Volens*, quia gentes illae ad extremas redacti erant miserias. *Nolens*, quia divini honoris ardens zelus eum ad vindictam rigorosorem instigabat. Tandem verò necessitas fuit, ut huic volens illud nolens caderet, & desiderio Dei zelus Eliae prævaleret. Unde Chrylostomus : *Videns pertinacem Elia animum adhuc à misericordia abhorrentem, à peccatoribus ipsum segregat. Ego, dicit, scio zelum tuum, quia peccatores ob zeli nimitatem ferro non vales.*

8. Verantamen Prophetam cavere volens, ne sanctitas zeli sui ab in discretis quadam pertinacia contaminaretur, post multos dies, nova à Deo mandata recipiens, quibus ei dicebatur : *Vade & offende te Achab, ut dem pluviam super faciem terrae, itineti se accingens abiit; ac demum post varios diversorum sacrificiorum occisionis Prophetarum Baaleventus, ascendit in verticem Carmeli: Et pronus in terram posuit faciem suam inter genua sua, & vocali suo praecipit, ut contra mare conversus respiceret, sibi que si quid videret referret. Quod is summa cum diligentia observavit, conversus enim ab Oriente in occasum, caelum serenum, mareque tranquillum esse, ac ne minimum quidem secuturae pluviae signum conspexit. Unde ad Magistrum suum reverteretur dicit : Ne vel minima quidem in caelo nubecula conspiciatur. Non est quicquam.* Tandem ei praecipit, ut septies ad videndum reverteretur : *Revertere septies in vicium.* In hac recensita historia

D. Ioan. Chrysof. serm. de S. Elia.

Chrysof. ubi supra.

ib. m. 40.

ib. m. 43.

duos

duas habeo difficultates: Prima est cur posuit faciem suam inter genua sua? Secunda cur saltem ad minus semel ipsemet non iverit, ut respiceret versus mare, ut videret si forte nubecula aliqua e mari prodiret? Facile enim fieri potuisset, quod Discipulus ejus vel non fuisset aded perspicaci visu praeditus, qualis ad ea quae procul posita sunt, videnda requiritur: vel quod in observandis e caeli dispositione dependentibus effectibus minimè fuisset praectus sive expectus. Verum enim verò dum rem profundius considero, utriusque difficultati per unam eandemque responsionem satisfacere posse video. Nam caput suum inter genua posuit, & in propria persona ad videndam nubeculam aquarum pluvialium baulam abire noluit, quia cum consideraret Idoloratras brevi ex tali secutura pluvia fore consolandos & refocillandos, nubeculam illam videre noluit, ne esset sibi majoris amantudinis animi sui occasio. Quasi dixisset: Ex quo Deum Idoloratris pluviam dare velle video, eorum meum dissumpi mihi videretur, dum illos ex hoc consolandos & animandos esse considero, atque ideo cum id impedire nequeam, saltem ad minus oculos meos prohibebo ne videant, quod non nisi afflictionem atque molestiam natum est adferre, posuit faciem suam inter genua. Ergone o Elia prosperitati proximi tui invidabis? Nulla te tangit charitas qua proximi tui commoveare miseris? Num forte de illorum numero eris, de quibus dictum fuit: *Non tam propriis bonis gaudent, quam alienis malis?* Et sic Mutio illi Romano similis, qui alienam prosperitatem agere se robat? Aut M. Crallum imitaberis, qui Pompeii honores nec videre nec audire poterat? Aut sectator eris Caligulae, cujus oculi assueti minimè poterant videndis honoribus Mallio, Torquato & Cincinnato exhibitis? Minimè gentium. Non enim Eliam aliqua exstimulavit invidia, inquit Basilii Seleucus, sed potius ardens divini honoris zelus in pectore ejus actuabat, neque ad labentem de caelo pluviam videndam induci potuit, quia verebatur, ne vel ab Idoloratris minimè converterentur, vel post accepta beneficia longe peiores & deteriores evaderent. *Metuit ne supplicii medicamentum reddatur inefficax, & ingratus populus perduret in bonitatis divinae contemptione.* Oculi ejus aliud videre non poterant, nisi vel actiones divinae gloriae ampliationem concernentes: vel illorum supplicia, qui illam sine aliquo respectu deturpabant.

9. Mortuo Achabo Rege in gubernationem

regni successit Ochozias filius ejus Patre non minus impius & sceleratus. Hic igitur cum ex infirmitate quadam se in lectulo suo aggravatum persentiret, cupidus erat sciendi indispolitis suae futurum exitum. Cumque a Ilo Deo Accaron frustra petisset consilium, expeditur Eliam Principem quinquagenarium id est Capitanum quemdam quinquaginta militibus stipatum, eique praecipit, ut in montem Ciardi abiret, servumque Dei inibi reperiri ad partium Regium ex Regis praeccepto descendere deberet; qui mandata Regis fidelissime exequens, ubi ad Eliam Prophetam accessit, eidem Regis nomine dixit: *Homo Dei Rex praecipit ut descendas.* Tunc Propheta furor accensus dextera laevam nitans, clara voce dixit: *Jam jam me hominem Dei esse experietis: Si homo Dei sum, dedit ignis de caelo, & devoretis, & quinquagenarios tuos.* Et ecce mox delapsus de caelo, est ignis ignis, qui eos corripit totaliter consumpsit, & in cineres redegit. Rex in infirmitatis suae lectulo positus triste hoc nuntium percipiens, aliam quandam militum turbam cum adjuvato illis Duce ad Eliam dimisit, quibus idem praefatus accidit, nam ad partem Eliae omnes consumpti fuere devorati. Quid culpa in quinquaginta cum Duce suo commiserit o Elia, quod tam crudeliter in illos animadvertitis? Non solum enim tenon offenderunt, quo potius te tuam Dei servum venerati suat & honoraverunt: Homo Dei. Potius ergo cum aliquo respectu te reverentia, quam cum rigore illos tractare debuisses, ablandiri, non castigare, obsequia illis offerre, non verò tanta illis coaciliare debuisse fastidia. Verum Auditores, nolite credere Eliam se casualiter, aut ex proprio arbitrio sive caprimo adventum illos milites & Ducem ipsorum commovisse: quia potius Elias ex ipsorum loquendi modo quo utebantur, motus fuit, ad evocandum de caelo ignem ut comburerentur. *Homo Dei Hucusque nihil est quod displiceat, Rex praecipit ut descendas, haec verba sunt omnium subsecutorum malorum origo.* Ergone vos mihi praeccepta ex parte Regis innotare audebitis? *Ecquis est Rex ille? Quid mihi cum Rege intercedit commercium? Quamnam jurisdictionem Rex super me obtinet? Eo ipso quo mihi impetatur, se Dominum mecum, meque servum suum esse praecendit, Regis me nihil interest. Neque alium agnosco Dominum praeterquam Dominum Deum Israelis, illis duntaxat sum & constanter manebo servus.* Num

Stob. ser. de
invidia.
Suetonius
Bras. l. 3. c.
7. Io. Raus-
vis in of-
fic. verbo
invidi Ba-
sil. Seleu-
erat. 11. in
Eliam.

Num forte Rex tuus jurisdictionem & dominium quod Deus vivus & verus supra me obtinet, eidem eripere sataget? Tantum sibi presumit! Tantum arrogare sibi audebit! Hoc est vere honori divino prejudicium, ejusque reputationi gravem molestiam atque injuriam inferre. Vult igitur temerari ausus ab igne caelitus descendente consumantur & in favillam & cinerem penitus redigantur: *Descendat ignis de caelo & devoret te & quinquaginta tuos.* Ignis itaque de caelo descendit potius, quam quod Elias ex jussu Regis descenderet de monte: Si non descendit Elias corpore, descendit in zelo. Ut proinde dici possit: *Zelus Domini exercituum fecit hoc, id est propter zelum Domini exercituum hoc factum fuit.*

20. Verum enim verò attonitus & obstupescens confidero, quomodo Deus ad ò pius, benignus, & clemens severitati ne dicam crudelitati Prophetae sui condescendere potuerit. Cur fautores ejus non potius mitigat? cur concursum suum non suspendit, ut flammam nullam habeant ad comburendum activitatem? cur igni non praecipit, ne de loco suo vel latum unguem recedat? utique non est Elias elementorum Dominus; ac proinde illa nisi Dei voluntas intercesserit, nequaquam obedunt. Porò difficultas isthac magis augetur ex eo quod sequitur: Cum enim Christus una cum discipulis suis civitatem ingredi vellet, id ei minimè permissum fuit: *Et non receperunt eum.* Idque fortasse ut Maldonatus scribit, quia nullus inter Iudaeos & Samaritanos usus esset, sed alii ab aliis tanquam à prophanis hominibus abstinere: vel quia cum tempus esset, quo scenopegae festum celebrari solebat, credebant Christum templum suum eis à Sanabalath Darii Praefecto in monte Garizim aedificatum, minimè ingressurum esse; verumtamen ut res haec se habeat, veritas saltem est quod Samaritani non receperunt eum. Unde duo Apostoli Jacobus & Joannes nonnihil commoti atque ad Dominum conversi dixerunt, Samaritanorum inurbanitatem merito plectendam esse, seque proinde dummodo ejus consensus accederet, paratos esse ad evocandum de caelo ignem, eos usque ad cineres devorantem: *Cum vultissent discipuli ejus Jacobus & Joannes, dixerunt Domine vult dicamus ut ignis descendat de caelo & consumat illos: Cur Apostolorum proposito Magister ipsorum non tantum non consensit, verum insuper acriter illos reprehendit, dicente Evangelista: Et conversus increpavit illos dicens: Raveletti Sanctiorale,*

nescitis cujus spiritus estis. Mira profectò res. Eliae ignis de caelo sine contradictione conceditur (inquirit S. Hieron.) non autem praedictis discipulis: Si ad servi Eliae injuriam ignis descendit de caelo, & non Samaritanos, sed Iudaeos consumpsit incendium, quantum magis ad contemptum filii Dei in impiis Samaritana debet flamma servare? Deus prohibet ignem ad requisionem discipulorum, eosque reprehendit, cum tamen postea sine contradictione aliqua Eliae ignis de caelo evocatus indulgeatur. Forte quia ut inquit Chrysostomus: Celsus calidus sermo Eliae. Tubet enim & clauditur & orat postmodum & aperitur. Claudit inquam calum & aperit. ligat & solvit; referat quod conclusit, ut Sanctorum meritum monstraret, non solum in terra posse quod voluit, sed & in caelestibus posse impetrare quodcunque petierit. Verumtamen Abulcasis (quod tamen cum pace & maximo cum respectu Jacobi & Joannis dictum esse volo) causam discriminis hujus esse dicit, quod Eliae zelus longe perfectior fuerit, quam discipulorum. Christus increpavit Iacobum & Joannem, quod petebant ignem descendere de caelo: Dicendum quod increpavit illos quia non movebantur bono zelo, sed propter vindictam. Unde per bonam consequentiam deducere possumus, quod ex quo ignem petentibus Apostolis abavit; Eliae verò eundem evocanti non contradicit, signum sit quod movebatur bono zelo, id est, zelo perfectò divini honoris.

11. Elstas cum Deo de opetibus ab omnipotenti manu Dei productis, praecipue verò de creaturis viventibus & ratione praeditis colloquens dicit: *Et tunc conservasti duas animas, nomen unius vocasti Enoch, & nomen secunda vocasti Leviathan.* Scio equidem quod per Enoch intelligatur filius Jared & Pater Mathusala, de quo Scriptura ait: *Ambulavit cum Deo & non apparuit quia tulit eum Deus, & posuit in paradiso terrestri.* Et addit Ecclesiast. *Enoch placuit Deo & translatus est in paradysum.* Quidam autem per Leviathan significetur, varix de hoc sunt sanctorum Patrum opiniones. Nonnulli ad praesens meum propositum per Leviathan Eliam intelligendum esse volunt. Quasi Eliae sit Leviathan, scribit Pineda. Verum inquires, cur Scriptura eum proprio nomine non appellat, sicut solem suum Enoch. Quomodo nomen hoc, quod metaphoricum est, Eliae adaptari poterit? Forte metaphora haec in magnitudine consistit, quia cum Leviathan idem sit, quod mons Indici, ut sanctus Thomas dicit: *Per Leviathan cta.*

D. Hier. epist. 15. ad Algas. cam q. 5.

D. Ioan. Chrysof. ubi supr.

Abul. 4. Reg. c. 1. q. 19.

E. de l. 4 c. 6. v. 49.

Gen. 5. 24

Liran. ib. Eccl. 44.

Io. Pined. in cap. 4. Job. n. 20. Plin. l. 9. cap. 34.

D. Th. in c. 2. 1. oblectus. ut sanctus Thomas dicit: Per Leviathan cta.

intelligitur aliquis magnus piscis, quæ magnitudinea quinque jugera tertæ arabilis, id est, tantundem spatii quantum quatuor boum paria in uno die arare solent, adæquat. Et habet corpus aequale montibus, ut scribit Isidorus. Idem quoque de Elia dicere possumus ob excellentiam & magnitudinem sanctitatis, meritorum, & zeli honoris divini. Verumtamen hoc vocabulum *Leviathan* cum non nihil majori ponderatione consideremus, ut mysterium imbi latens melius penetrare valeamus. *Leviathan* igitur à verbo Hebræo, *Leviath* nascitur, quod proprie significat addere, adharere, adungere, copulare. Vel comitatem, aut societatem. Et videtur continere copulationem plurimum. Aded ut *Leviathan* aliud non significet, quam copulatum, quasi ex multis compositum, & videtur continere copulationem plurimum: *Altrud*, quia se adjungit aliis: vel passivè, quod illum alii comitantur, accipi potest. Et Odo Abbas Cluniacensis dicit: *Leviathan* quippè additamentum sorum interpretatur, hominum scilicet. Ecce tibi igitur expositam rationem ob quam Elia ab *Eidra Leviathan* appellatur: Rex Achab & Jezabel Regina falsos Prophetas & Sacerdotes congregabant victu regio & quotidiano stipendio illos sustentantes, ut hi honorem verò Deo debitum, eique ablatum, Idolo Baal conciliarent, altaria erigendo & offerendo victimas. Elia zelo ardentem sese probavit, seq; *Leviathan* esse ostendit congregando religiosos, ingenem sibi adsciscendo sacerdotum multitudinem, suamque sub nomine Montis Carmeli fundando Religionem, ut omnes simul congregati ex zelo honoris divini Idola Baal, Dagon & cujusvis alterius falsi numinis in terram prosternerent, divinæ Majestatis honorem vitæ suæ exemplaritate, abstinentiis & jejuniis præcipue verò doctrinis Theologicis, & solidâ Evangelii prædicatione resarcite satagarent. Est igitur Elia *Leviathan*, id est, caput & generalis Religioni Carmelitana ex zelo divini honoris instituta. *Zelans zelavit legem Dei.*

Ecl. 4. 8.

Etenim ne nobis subnascatur scrupulosa aliqua opinio, quæ id quod diximus, meam tantum speculationem per humasum discutium excogitatum esse existimetis. Audite id quod in hujus efficacem confirmationem refert Ecclesiasticus. Hic enim de hoc S. Propheta & Patriarcha loquens dicit: *Quiurgis Reges ad precipientiam, & Prophetas facti successores postea.* Pone quod Reges unxerit, ni-

hil in se eximium habet, idem namque Samuel, Sadoch, & Nathan fecerunt. Quod verò homo aliquis ad suam requisitionem alios viros congregari, eosque sic congregatos Prophetas facere possit, inauditum est penitus. Imò Scriptura profusè contrarium asserit, dicit: *Non voluntate humana allata est aliquando Prophetia inquit Sanctus Petrus, sed Spiritu inspirati locuti sunt sancti Dei homines.* Et Sanctus Paulus: *Aliudatur operatio virtutum, alii Prophetia: Hac omnino operatur unus eisdem Spiritus dividens singulis prout vult.* Font id intelligendum erit de Elia discipulo, quem immediatè post se constituit Religiosisque Carmelitana Genetalem? *Eliaum unge post te Regem.* Id est, ad regimen Ordinis facti, jam de facto ab ipso instituti & fundati: Etenim pro hujus puncti intelligentia recurramus ad id quod in Paralipomenis recenseatur. Ibi namque legitur quod Josias Rex arcam Domini templum Salomonis collocaendam esse ordinaverit, volueritque hanc ceremoniam solemniter fieri per adhibitas festivitates & sacrificia adscitisque cantoribus, tubicinibus, cytharatis, qui in Psalmis & Hymnis harmonice decantatis per musicos modulos celebritatem adaugeant: *Porro cantores filii Asaph stabant in ordine suo, & Heman & Idithun Propheta Regis.* Verum inquit, quod sibi jam nominati regis musica Cantatores sunt, cur igitur Prophetæ appellantur? Abulensis respondet: *Propheta dicitur à prophetando, id est, laudando vel exornando, sicut filii Asaph & Eman & Idithun dicebantur Propheta in Cytharis & Lyra.* Adeoque per Prophetas intelliguntur Regiosi, qui Psalmos & Hymnos in choro canentes Deum collaudant. Unde quando Ecclesiasticus Elia dicit: *Prophetas facti post te, dicere volebat: Hic est magnus ille Elia, qui ex zelo divini honoris postquam se in primum suum Conventum, sive terrestri Paradisi Monasterium solitarium subdlexerat, post se Religiosos instituit & reliquit, ut divinas in choro laudes nocte dieque decantantes, eum Divinæ Majestati honorem restituerent, quem Achab & Jezabelis Sacerdotes Idololatricæ & Pseudoprophetæ eidem abstulerant, & Baal Idolo suo perfide consecratarat. Quique doctrina sua & Divini Verbi prædicatione Idololatriam confunderent, & pessima Hæreson zizaniam templis nostris propulserent: Prophetas facti post se (id est, Religiosos Carmelitanos) ad verum*

Pinet. in

Iob. c. 40.

v. 40.

S. Odo.

Abb. l. 4. in

c. 4.

Iob. l. 10.

Bibl. P.P.

XV

plina recte eurrendum, concordi quadam copulatione composuit, inquit Chrysoctomus.

13. In monte Tabor una cum Christo & tribus discipulis pariter adfuerit Moyses & Elias. Et ecce apparuerunt illis Moyses & Elias cum eo loquentes. Petrus autem de tribus Tabernaculis in eodem monte adificandis sollicitus fuit, eoque sine Christi beneplacitum poposcit: Domine si vis faciamus hic tria tabernacula, tibi unum, Moysi unum, & Elia unum. Quarendum nobis hic est, an Petrus à Christo exauditus fuerit? Quatenus ad erectionem primi tabernaculi pro Christo erigendi, non obtinuit petram gratiam, qui abiturus erat paulo post in Ierusalem, ibi moriturus, ac proinde loquebantur de excessu, inquit Abulensis, quia de hoc mundo recessurus erat per mortem. Præterquam S. Ephrem Syrus subiungit, quod illico ei ostendit, se non opus habere eius tabernaculo, ipse enim erat, qui Patribus eius fecerat tabernaculum nobis in solitudine. Et in hoc sensu sacri Evangelistæ affirmant, quod nesciebas, quid loquebatur. Quoad duo alia tabernacula autem, quæ Moysi & Elia erigere moliebatur (Moysi unum & Elia unum) obtinuit intentum. Non tamen tunc fuit à Petro actualiter fabricata duo illa tabernacula, sed Petrus facultatem tantum obtinuit, ut ab aliis successu temporis erigerentur, suntque duo illi Conventus qui in monte Thabor pro Religione Carmelitana fuerit adificati, unus in Moysi, alter vero in Elia honorem. Uade Tostatus ait: Petrus petebat tabernacula fieri pro Moysi & pro Elia. Quæ tabernacula vel monasteria postea ibidem verè erecta fuisse, Venerab. Beda testatur, cum ait: In Thabor adificata fuerit duo monasteria, unum in honorem Moysi alterum in honorem Elia. Et quidem bene observandum est, quod Thabor à duobus Evangelistis Matthæo & Marco mons excelsus esse dicatur: Duxit eos in montem excelsum. Et eum aptimè conveniebat, ut locus ille sublimis & celsus esset in quo duo religionis Carmelitanae monasteria erigi debebant; religionis inquam tam sublimis in sanctitate: tam altae in doctrina, aded excelsæ in suis Doctoribus, aded eminentis in vitæ meritis, & exemplis, aded denique ob quæcunque alia virtutum ornamenta spectabilis atque præclara, in testimonium zeli Elia & majoris gloriæ Dei nostri.

14. Operæ pretium esse existimo, ut ingentis zeli Eliani excessum ex actione quadam, quæ inter cætera ad honorem altissimi à Patriarcha

nostro patrata opera, longè excellentissima est conjiciamus. Legitur itaque lib. 3. Reg. cap. 8. quod Elias Regi Samariae suaserit, ut omnes suos Pseudo-Prophetas Baal, qui ascendeabant ad numerum octingentorum & quinquaginta, nec non quadringentos aliorum Idolorum Sacerdotes, qui dicebantur Propheta lucorum id est, omnium aliorum Deorum, congregaret simul in monte Carmeli. Ut autem ad Idolatriam extirpandam omnis possibilis conatus adhiberetur in hæc pacta siue conditiones, tota religionis utriusque verè nimirum & falsa summa redacta fuit; Nimirum, ut dicti Prophetae altare quoddam erigant, eique victimam imponant; tum verò si Baal prætextus ipsorum Deus, ignem cælitus super altare & victimam demitteret, eum tanquam verum indubitatumque Deum habendum & adorandum esse; quod si vero id Baal nequaquam fieret, omnes ad defendendum Baal cogendos esse, utpote qui publica præconis voce declarandus esset verè falsus Deus. Idem quoque Elias facere cum iis qui partibus suis adhaerebant. Pactum hoc tale fuit, ut omnibus confestim visum fuerit rationabile, cui contradici à nemine posset: Arque ided respon-
3. Reg. 18. v. 25.
 deus omnis populus ait: optima propositio. Idololatæ igitur Dei sui Baal suæque Divinitatis experientiam facturi incidebant se cultis & lancibus, donec perfunderentur sanguine. Nec tamen ided visum est, quod Deus illos per ignem prout pactum fuerat exaudiret. Tandem Elias quoque veteris religionis specimen daturus, postquam victimam in altari prout decebat accomodasset, genuflexus hæc ad Domium preces emisit: Domine Deus Abraham & Isaac & Iacob, ostende quia tu es Deus Israel. Exaudi me Domine, exaudi me, ut discat populus iste, quia tu es Deus. Et ecce subito & ab improvviso visus est turbo ignis cælitus super victimam descendere: *Cecidit ignis Domini & voravit holocaustum, & ligna, & lapides, &c.* Atque ided universus populus Deo Elia tanquam vero Deo acclamavit Dominus ipse est Deus, Dominus ipse est Deus. Ecce extirpatam Idolatriam. Ecce omnes gentes veterum Deum suppliciter adorantes. Ecce qualiter genuflexi & venerabundi ad eum adorandum se accingunt. Equid zelosissimus Propheta in obsequium Divini honoris ulterius facere poterat? Quid insuper à me o Auditores dicendum expectatis? Audite.

15. Mox sanctus Propheta præcepit, ut omnes octingenti quinquaginta Prophetae, ad torrentem

Abul. 1. Reg. 18.

3. Reg. 18. v. 25.

Ibid. 18.

tem Cifon perducerentur, ibidemque omnes propria manu occidit, adeo ut ne unus quidem ex eis superstes remanserit: *Et interfecit eos ibi.* Faciamus obsecro circa hanc stragem bonas mentis nostrae reflectiones. Etenim Populus Ifraeliticus, ut in lib. Num. legitur, sese cum mulieribus Moabitibus contaminabat, cumque iis manducabat, bibebat, & sine ullo verecundae aut timoris Dei retinaculo cum illis & per illas adeo sunt effaminati, ut ad illarum sollicitationem idolis earum adorandis operam dare coeperint; conclusio denique haec fuit: *Formicatus est populus cum filiabus Moab.* Unde Phinees zelo honoris Divini commotus, stragem crudelissimam in gente illa instituit: *Et occisi sunt viginti quatuor milia hominum.* Porro factum istud Deo adeo placuit, quod Phinees hoc beneficio remuneratae decreverit, ut scilicet omnes quotquot e sua stirpe descenderent, semper sacerdotes essent: *Erit tam ipsi quam semini eius pactum Sacerdotii sempiternum,* idque in sempiternum duraturum fuisset, nisi Hebraeorum Synagoga interiisset; *Causa huius promissionis & beneficii fuit, quia Phinees habuit magnum zelum pro Deo, dolens de offensa illius, & eam vindicare volens, atque pro illa se morti exponens, cum occidisset Principem unius tribus Israel, qui fuit Zembri Princeps tribus Simeon.* Id quod nobis firmiter persuadet, quod Deus sit gratus illorum remunerator, qui se sui honoris zelatores esse ostendunt. Verum enim vero à veteri ad novum Testamentum transiitum faciamus. Notum itaque est omnibus, quod Petro uno cum Christo & duobus aliis discipulis in horto Gethsemani existente militum turba eo ingressa sint ad capiendum Salvatorem. Videns autem praedictus Apostolus cujusdam ministri, qui Malchus dicebatur majores insolentias, ut pote qui plus ceteris omnibus Christum milleis injuriis afflicebat, cum se intra patientiae terminos continere non posset, arrepto gladio percussit eum, & amputavit ei aunculam. *Simon ergo Petrus habens gladium, eduxit eum, & percussit Pontificis servum, & abscidit auriculam ejus dexteram.* Causam autem cur hic discipulus permotus fuerit, ut gladium apprehenderet ad temerarium huius ministerium offendendum, S. Ambrosius non solum haec fuisse dicit, ut magistrum suum defenderet, verum etiam ut zelum Phinees imitaretur: *Petrus eruditus in lege, proprio affectu, quis sciret Phinees reptatum ad iustitiam, quia sacrilegos percussisset, percussit Pontificis servum.*

Porro zelum istum quem S. Petrus ergo Dei filium exhibuit, pari gratitudine Deus recipere novit, qua Phinees zelum recompensavit, & remuneravit enim Petrum quoque Pontificis summi Sacerdotis dignitate. *Sciatis enim Petrus quod Phinees puniendo sacrilegos mercedem justitiae, & sacerdotii perennis accepit.* Ita Giesela ordinaria. Eaque dignitas omnibus Pontificibus à S. Petro descendentibus collata est in tanta generositate suae quam in horto ex zelo Dei exhibuit: *zelando us Phinees maritus pacis fuerit sempiternum.*

16. Sed quid est zelus horum, si cum antequam Eliam nostri zelo comparetur? Phinees ad faciendum Dei honorem duos duntaxat propria manu occidit, Zambri scilicet Principem tribus Simeon, & mulierem quandam Madianitidem. *Et arrepto pugione ingressus est post verum Israelitem in Lupanar, & percussit amicos simul & eum scilicet & mulierem.* Alii autem qui acciderunt ad numerum viginti quatuor milium mortui sunt in plaga à Deo immissa per Angelum percutientes, ut suspensio à Moysse. Petrus quoque cum unico tantum vili servo congregatus est, ac aliam ei offensam intulit, quam quod auriculam ejus amputavit. Non quidem praedictas haec actiones contemno, quae proprio suo mobili zelum habuerit honoris divini; imò laudo eas & celebri, verumtamen si cum Eliam zelo comparentur, tot gradibus inferiores apparent, quanto major fuit Idololatrarum ab Eliam occisum numerus, fuerunt enim illorum octingenti quinquaginta. O zelum vere incomparabilem. Et Deus summe iustus eundem modum remunerabit praemio, quo Phinees & Petri zelum remuneravit. Certe si hi meruerunt sacerdotii pactum sempiternum, haud dubie Elias quoque promeruit, ut progenies sua, id est Religio Carmelitana conservaretur salva, & si iudi, quoad usque hic duraturus est mundus, & usque in die iudicii eodem Generalis sui filii ardenti zelo munita pro fide dimicaret, & Antichristi tyrannidem prosterneret. In hac progenie Eliana sive Carmelitana non solum conservabunt sacerdotium, sed sunt etiam semper copiosissimi numerus inferiorum Theologorum, scriptorum atque Doctorem, qui sunt luminaria & splendida mundi huius candelaebae, Tabae Sonora quae ab oriente usque ad occasum doctrinam promulgant sancti Evangelii. In hac progenie Eliana mundus haecenus veneratus est, & etiamnum veneratur numerum sine

Ibid. v. 41.
Num. 25. v. 1.
Ibid. v. 9.
Ibid. v. 13.
Tostat. in e. 25. num. 9. 10.
D. 18. 10.
D. Ambros. e. 11. in Luc. 1. 4. de Petri percuss.

Handwritten notes in red ink on the left margin, including the Roman numeral 'XVI'.

numero Praetorum, Episcoporum, Archiepiscoporum, Patriarcharum, Purpuratorum, qui decus & ornamentum singulare sunt & fuerunt Ecclesiae Catholicae. Praecipue vero duo Summi Pontifices Dionysius Martyr & Benedictus V. cui in Basilica S. Petri, aureo charactere, haec erecta est inscriptio: *Hic jacet Benedictus, quem Carmelus protulit, Cassinus aluit, Vaticanus coronavit.* Alludens ad tres montes Carmelum, Cassinum & Vaticanum. Haec est religio illa, quae usque ad tempora Sancti Cyrilli centum quadraginta millium martyrum sanguine purpurata fuit. Haec est illa religio quae tot Sanctorum gloriam Deo, nec non Ecclesiae militanti & triumphanti vendicavit. Ex horum numero fuit S. Angelus Martyr, qui aliam unde sustentaretur, annonam non habuit, quam qua in abstinentiis & jejuniis utimur, qui cum deserti horridissimi habitator & incolae esset, tanquam Angelus meruit victum quotidianum ab Angelo subministratum accipere, qui tanquam Propheta futura multa praedixit, ex ardenti zelo, qui fidem Christi promovere stragebat, persequente illum Berengario sceleratissimo & insensuoso homine sanguinem & vitam pariter prodegit. Talis fuit Cyrillus Alexandrinus, qui a Caesentino I. in Praesidem Concilii Ephesi celebrati electus fuit, qui pro defensione Martiris Dei intrepidum se Athletam exhibens, Nestorium haeresarcham confudit & obmutescere fecit. Talis quoque S. Andreas Corsicus in custodia Evangelici gregis sui Pastor vigilantissimus, nunc Emperori celsi gemma praestantissima, de quo ipsamet Beata Virgo Maria tanquam fidei servo gloriam non dubitavit. Huc quoque spectat S. Joannes Damascenus, Scriptor illorum temporum famosissimus, qui tot arumnas & adversitates pro Ecclesia Catholica generose & intrepide sustinuit, qui meruit, ut manus dextera Leonis Haerici Imperatoris iussu sibi amputata, per ipsammet Angelorum Reginam in statum pristinum redintegrata restitueretur. Sanctus item Albertus vicum vororumque utriusque Parentis colitus datus, eoque sine praecipue natus, ut juratus esset sensualitatis mundi & Inferni inimicus. Hic vix mortuus ab ipsismet Angelis tanquam sanctus fuit Canonizatus, quando ab eis in praesentia Episcopi & totius Cleri modulibus musicis decantatus fuit sequens Missae introitus: *Os iusti meditabitur sapientiam.* Valde mirari inter illos eminet S. Petrus Thomas E-

piscopus Paetensis, Patriarcha Constantinopolitanus, Legatus Bononiensis, ubi quoque Pontificia, quam ibi in persona sua referebat, auctoritate Collegium quoddam Theologorum instituit, quod in hodiernum usque diem ad majorem Dei gloriam egregie floreret. Ad horum quoque numerum pertinent praesentis temporis duae praestantissimae Virgines seu potius virgines, Beata scilicet Maria Magdalena de Pazzi, praenimia divini amoris vehementia quasi despiciens, in eorum proinde numerum merito referenda, de quibus Apostolus dicit: *Nos stulti propter Christum.* Stulta quidem cogomine, (nam Pazzo stultus Latine dicitur) ceterum omnium virginum, quas praeterita saecula sub stellis viderunt, sapientissima & prudentissima Dei ancilla extitit. Et Sancta Virgo Theresia, cujus vita quoddam continuatum mortificationum theatrum fuit, quae ad assequendum martyrium in Africam navigavit, quae a B. Virgine Maria in filiam adoptata fuit, quae ad sacrarum virginum propagationem supra triginta duo Monasteria ad majorem Dei gloriam edificavit, quae ad placandam Dei iracundiam adversus peccatores exardescens, proprium corpus Divinae justitiae flagellis castigandum offerebat, cujus pectus tanta charitate plenum fuit, ut merito quaedam amoris *Aethna* dici meruerit, unde & cor ejus per spiritum quandam caelestem ignoto amoris jaculo transfixum fuit, quae denique a Deo laetissimo vultu in ipsam haec verba fuit adoptata: *Deinceps vera sponsa meum zelabis honorem, ut nimirum filia Eliae patri suo non esset dissimilis, qui zelavit zelum legis.* Verum enim vero nolo hoc loco Catalogum quendam texere, tot tam in doctrina, quam in dignitatibus Ecclesiasticis praclarissimorum virorum, hosce enim omnes alios innumeros ex hac Religione prodeuntes sanctos Dei servos hic praeterire cogor, siquidem ad eos enumerandos lingua pariter & dies deficeret. Sufficiat igitur haecenus adductum in confirmationem argumenti de remuneratione & praemio ardentissimi zeli, qui cor Eliae erga divinum honorem defendendum & promovendum exarsit: zeli inquam non inferioris, sed longe majoris quam fuerit Zelus Phinees & Petri. Vos interim utrumque zelum cum majori industria & diligentia inter se mutuo comparate, & in bilance prudentiae vestrae ponderate, quousque non nihil silebo & quiescam.

PARS SCUNDA.

17. Magnus Dei Propheta Elias iussu & ordinatione divina ex fallacis mundi huius miseris discessurus, & in curru quodam igneo à quatuor flammivomis equis deducto, in cælum sive in terrestrem Paradisum transferendus hunc suum imminens discessum, cum dilecto suo discipulo Eliseo contulit, quando juxta flumen Jordanis concorditer colloquentes ambulabant. Et ecce subito de cælo in terram demissus est currus igneus, Propheta ex-cipiendo & abvehendo à Deo missus: *Cumque pergerent & incedentes sermocinarentur, ecce currus igneus, & equi ignei diriserunt utrumque, & ascendit Elias per turbinem in cælum.* Etenim cum Eliseus abscedente Magistro suo, oculos in currum defixos tenear, nos quoque in eundem mentem & cogitationes nostras defigamus, & huius discessus, curru sive circumstantias non nihil discutiamus.

4.R. 2. n.11.

Dionys. Cant. in Cant. 17. Matt.

D.Chryf. ser. 3. de S. El. a D.

Et primò quidem dispicendum est, quænam causa sit, quod curru infidens in cælum abeat? Nunquid Deus facere poterat, ut per Angelum quendam ad locum quo transferendus erat, transportaretur, sicuti multi factum fuisse voluit, quando relicto Paradiso terrestri in montem Thabor se contulit: *Forjan Angelico ministro adductus,* inquit Dionysius Carthusianus. Aut verò nunquid Deus illi unam ex gloriosi corporis dotibus, agilitatem scilicet communicare poruisset, ut hac ratione sine alio adhibitis ceremoniis eo pervenisset, quo per eundem currum transferendus erat? Porò notum est in Historiis parumper versatis, quod quando belli Duces victores & triumphantes revertentur ex prælio, mos fuerit eosdem incredibili cum solemnitate & lætitia in Capitolium Romanum deducere. Dimicaverat Elias cum Rege Achab & Jezabela Regina, cum fame item, persecutionibus & morte, & gloriosam de omnibus retulit victoriam, conveniebat igitur, ut in curru quodam triumphali cæleste Capitolium ascenderet: *Ascendit per turbinem in cælum.* Unde Chrysolomus: *Dominus qui est Rex regum & Dominus dominantium, Heliam suam tota se corporis & anima devotione zelantem post multorum laborum sudores, post duarum persecutionum gravissimas defatigationes, post tantorum bellorum magnas illustresque victorias, optima de mundo & Diabolo spolia ferentem, igneo*

curru atque equis flammantibus impositum, triumphali gloria præfulgente ad suam regna cœli pervenire.

18. In curru quodam triumphali in cælum conscendere debebat, ad eum modum quod Sol in montibus Orientis apparet, post fugas tenebratum obscuritates, videtur quasi festinus & lætus in deurato curru suo triumphali in cælum ovans ascendere. Sol etiam apud Græcos Helios dicitur, atque idem S. Propheta nosse Elias verè Helios appellandum post dissipatas idololatriæ tenebras, occisos Idololatrias, altaria, in honorem Baalis erecta, in terram prostrata merito glorioso curru infidens triumphabundus in cæleste Capitolium ascendere debet. *Ascendit per turbinem in cælum.* Helias verè ipse Chrysolomus) curru atque equis fulgentibus igneo ad cælestia devehit ascendit.

19. Dum sanctus hic Patriarcha in curru volatet ad cælum, pallium suum veluti memoriale perpetuum dilecto discipulo suo Eliseo post se dereliquit, mihi autem occasionem subministrat considerandi & investigandi casum, ob quam currus ejus triumphalis igneus fuit? *Curru igneus.* Item quomodo ignis aditatem suam omnem amiserit? nec non cur flamma currus illius ignei ipsam nequaquam offeuderint? in promptu autem adest responsum, nam ignis divini amoris, exteriores currus illius flammis impediens, quominus in factum ejus corpus, membra illius offendendo operari possent: *Iuxta illud: In us existeris propebes extraneum.* Vel cum S. Maximus dicitur potissimum: *ubi cor ardet, flammam membra non sentiant.* Aut verò dici potest, quod ex quo ferrebat in cælum, cælumque ardentibus vocis suspirabat, jamque cælo proximus erat, fieri non potuerit, ut flammarum sentiret incendium, cum S. Ambrosius nos optime doceat, quod *Nihil detrimenti patitur in terris, cuius animus demoratur in cælis.* Fortè etiam Caribaculi qualitatem inducat, de quo Plinius testatur, quod flammis resistit: *Caribaculus ignem non sentit;* id quod Isidorus quoque confirmat. Nisi fortè dicere malimus, quod quia Elias abstinentiis & jejuniis utpote proportionatis sustentandæ vitæ suæ alimentis summo studio deditus erat, ignis implemet quantum ris ferax & insatiabilis à Propheta tamen suo non rigide jejunante jejunare didicerit; adeo ut sicut Elias ab omni comestibili abstinuit, ita quoque ignis bonum Eliæ exemplum secutus, ab omni quoque

quoque combustibili offendendo sese coërcue-
rit: Equidem ex eo quod facta currus flamma,
dedi habenas Elia, & Eliam jejunatorem vidit,
servi ignis manere jejunos. Porro currus iste E-
lianus, juxta sententiam S. Ambrosii ab Ange-
lis deducebatur: Magister Elisei nonne Angelus
ducentibus raptus est in calum, & quadriga ignea
impositus quasi in quodam triumpho victor ascen-
dit. Et quidem si verum est, quod Chrysol-
ogus ait: Semper est Angelus cognata virginitas, in
carne præter carnem vivere, non terrena vita est,
sed celestis. Virginitas enim hoc obtinet viribus,
quod habet Angelus ex natura. Sequitur, quod
cum Elias purissimus semper in virginitate per-
maneret, ejusdem virginitatis virtute factus sit
Angelus per gratiam, ac proinde non minus quã
Angeli, qui currum ejus veluti aurigæ dirige-
bant, impassibilis extiterit, ac proinde impossi-
bile erit, quod aliquam ab igne injuriam seu læ-
sionem pati possit. E quibus hucusque adductis
rationibus quilibet facile cognoscat, cur ad stel-
las usque in curru igneo fuerit deportatus.

20. Sola hæc in mente cuiuspiam vestrum,
ô Auditores, subnasci pisset nova sciendi cu-
riositas, cur scilicet currus filianus ab equis pro-
tractus fuerit: Currus igneus & equi ignei. Quod
si currus per terram protrahendus esset, abs re
non fuisset eidem adhibere equorum subsidium,
at verò cum iter sum currus hic per aëra pro-
sequi debnerit, meritò eidem protrahendo in-
idonei censerentur equi, qui per aëra non
graduntur, a priores autem huic muneri exi-
stimari volucres, seu alatilia possent, si nimi-
rum à duabus generosis Aquilis fuisset protra-
ctus. Verum enim verò præsto nobis est sub
his equis latitans pulchrum mysterium. Sensus
ordinariè rebellis esse rectæ rationi, eique præ-
dominari solet, eamque velut equus quidam
effrenis in præcipitia pertrahere: Frenti sunt sen-
sus hominis ad malum. O quot mala inordina-
tus hic equus causavit. Dicat id ipsum Balchafar,
confitemet Holofernos, asserat Amnon, atteste-
tur Samson, confiteatur Sicheus filius Emor
multique alii similes, quibus sensus indomi-
tus idem fuit, quod equus Sejani Dolabellæ,
& Cnejo Pompejo: Quia verò Elias huic indo-
mito equo per frequentissima jejunia, & perpe-
tuas abstinentias rectæ rationis frenum impo-
suerit, idèd non aquilæ, sed equi veluti in-
trophæum Victoriæ curru suo subjugati &
alligati cernuntur: Currus igneus & equi ignei
dirigerunt utrumque & ascendit Elias per sur-

biginem. Quoniam? In calum. Curiosus sum hoc
loco investigandi cur Deus Eliam à terra & ab
omni hominum commercio sustulerit, siqui-
dem habitatio vivorum, qualis Elias tunc erat,
& etiamnum est, non calum, sed terra esse nos-
citur. Scio equidem nonnullos responsuros
esse, per calum intelligendam esse mediam aë-
ris regionem: sed huic obstat, quod Elias non
huc, sed in Paradisum terrestrem translatus esse
tradatur, ubi illum ab omni prorsus hominum
consortio segregatum esse constat; cum tamen
convenientius esse videatur, ut tanquam homo
inter homines habitet, qui exemplo & prædica-
tione sua malos à bonis dispergat, justos autem
in perseverentia boni confirmet. Chryostomus
raptum Eliæ à terra, zelo quo Dei honorem per-
sequeretur adscribit: quasi Deus dicere voluis-
set: zelus hujus dilecti Prophetæ mei, quo me
honorem que meum prosequitur, adèd magnus
est & fervens, ut si ipsum inter homines relique-
ro, timendum sit, ne videns transgressores qui
me offendunt, diram sit de iis sumpturus vindi-
ctam, adèd ut eos universim occidendo, totus
brevis temporis spatium depopulandus sit mundus,
ac proinde operæ pretium erit curare, ut tantif-
per in alium procul positum locum transfera-
tur: Ego autem interea calum deserens, in ejus
locum peregrinabor in terra, ut viventium crea-
turarum inordinationes è medio tollam, salva
remanente eorundem vita & salute corporali.
Unde Chryostomo videtur, quod Deus currum
igneum Prophetæ obvium mittens, eidem di-
xisset: Ascende quasi in calum, ego autem in terra
peregrinus ero: Nam si diu manendum in terris,
propediem humanum genus, quod à te continuo
placitur, aboleretur. Dein transi in calum. O Heli-

21. Etenim, ô Auditores, veritatem subtricare
nequeo, quantum enim ex Eliæ zelo ædificor,
tantundem, modicum, quem Christianismus di-
vino honori deserit, zelum obstupesco, eundem-
que in omnibus divinum cultum concertanti-
bus actionibus ardens hic Prophetæ rigorosum
se semper & zelantissimum exhibuit, extraordi-
narias zeli sui demonstrationes contestando,
dum nunc pluvis interdicta, nunc ignem de
cælo cadere facit, nunc Idololatras occidit
fretis, nunc eiga eos qui Dei honorem derur-
pant atque conculcant, vindictæ expressiones
palam demonstrat. At verò quando postea in
propria persona à Jezabele Regina, eum ad
mortem usque persequente tangitur, dum il-
lata sibi ab impia isthac muliere damna viva-
citer

Chryso-
stom. 1. de
Eliæ Tom.
1.

citer perferant, eaque ulcisci possent, id tamen minimè fecerit, qui potius humeros suos contrahens, sese obarmavit patientia; Ille namque Elias qui supra omnem modum sensitivus erat, choleram suam cohibuit, & muliebris futiæ ardores declinans, alio divertit, seque in fugam recipiendo vitæ suæ consuluit: injurias etenim Divino honori illatas plurius quàm irrogatas propriæ personæ molestias æstimare probavit: cujus tamen contrarium ab aliis hominibus fieri consuevit. Videbis enim per sepe, quod Pater filium, quem Divina præcepta prævaricati conspiciunt, quem Deum parum vel nihil timere animadvertit, pro suo arbitrio & libitu vivere permittit, omnemque dissolutionibus suis conrinuandis habeat laxet: at verò si sua propria monita spernere, aut suæ personæ aliquod irrogare præjudicium attentant, errorem dissimulare nequit, sed omnibus nervis in id contendit, ut suæ paternæ severitatis experiantur effectus. Quod si itidem subditus aliquis actibus Christiano homine indignis, præcipue verò blasphemando Divinam Majestatem offendat, videbis Superiores tam sæculares quàm Ecclesiasticos ad ejusmodi excessus suos occludere oculos & aures, dum omnia se videre dissimulant, seque ne quicquam videre vel scire sciunt: at verò si unico duntaxat verbo honorem proprium vel exultationem tangant, vel lædant, proflus implacabiles fiunt. Plures ejusmodi casus, qui hisce nostris temporibus in diversorum Magnatum personis acciderunt, enumerare possem, verum cum id minimè mihi liceat, duo solummodo ex sacra Scriptura petita insinuabo exempla.

22. Arca Dei viventis à Philisthæis in prælio capta, veluti quoddam victoriæ trophæum in templo Dei sui Dagon delata fuit, quod idolum die sequente in terram collapsum atque prostratum sine capite & manibus deprehensum fuit:

1 Reg 5.
v. 4. 5. 6.

Invenerunt Dagon jacentem super faciem suam in terra coram Arca Domini: Caput autem Dagon, & duo palma manuum ejus abscissa erant super limen. Nec tamen ob id quidquam ad restituendam Hebræis arcam fore permoti: At verò quando postea *Aggravata est manus Domini super Azotios & demolitus est eos: videntes ejusmodi plagam, inuito consilio Arcam Dei Israelitis remittere decreverunt. Dixerunt: Non maneat Arca Dei Israel apud nos, quoniam dura est manus ejus super nos.* Unde facile conjicitur, quod dum solum Dagon honor periclitabatur, arcam resistere: dum illorum vita peribat, restituerunt.

Emm.
Naxera. in
Ios. c. 9. v.
8. §. 22.

gitarunt. Furto ablatum restituerunt, ut in Deo sui injuriam averterent, sed ut sibi consulant. Ratio homines ex motivo zeli honoris Divini movere solent, ut movebatur Elias, communiter autem ex motivo proprii commodi vel interese. Tunc seculi divinus, uti potest, dummodo conservetur vel saltem non patiatur live personæ reputatio, dicere nonnulli solent.

23. Quorum alius quidam Jeroboam Rex erat, qui dum ante altare temere confiteretur, offerens incensa & dignitatem functionis sacerdotales usurpans à Propheta Addo, velut scribunt Lyranus & Hugo à Gad Propheta reprehensus fuit: *ipse est Gad.* Unde Jeroboam indignatus, dextera sua ei minas intenuit, sed que ut eum apprehenderent, serio præcepit: *tendit manum suam de altari, dicens: Apprehendite eum.* In qua actione duo valde notanda acciderunt: Nam manus Jeroboam subito cecidit: *Et exaruit manus ejus, quam extendit contra eum:* Ipsum quoque altare ruptum laceratum est: *Altare fissum est, & effusum est cinis de altari.* Tunc autem Rex ab altari oculos averteas, illudque ne quicquam consideraret, Prophetam duntaxat pro reintegratione vel liberatione manus suæ rogavit: *Ora pro me ut restituasur manus mea mihi.* Unde Theodoretus ait: *Quod accidit altari eum non suspexit, sed id quod manus, valde anxie.* O quot hodie repugnant, qui dicunt, si altare cadat, si Ecclesia minuetur ruinam, si patiatur aut intereat cultus Divinus quid ad me? dummodo æconomus vel substitutus meos mihi non diminuat redditus, multaque census meos exsolvendo exactè & punctualiter respondeat, quid mea interest, si non satisfiat obligationibus, si nunquam sive Missi dicatur, sive persolvatur officium. Satisfaciat redditus meus ei quod mihi debet: quod si demum Deo debitor remaneat, id ipsum nullam cogitationibus meis inferet molestias, vel fastidium. Adimpleat is obligationes suas quibus mihi obstringitur, si postea Ecclesia deficiat, si talis Abbatia præter sola vestigia nihil superstit; si illa degeneraverit in habitationem bestiarum, aut etiam in spinetum & æmetum evadat, de hoc ne hilum quidem curabo. O Sancte Etsi ubi es? Ubi est ardens zelus tuus? Non dubito, quin longè alia tibi in simili casu mens foret; antequam enim diceret: Abeat redditus & census in malam Crucem, dummodo Dei honor conservetur illæsus. O quot sunt hac in re Philisthorum, & Jeroboam, non verò Sancti Eliæ Zelatores veri Dei

Dei imitatores ! Hic enim vere zelans zelavit legem Dei.

24. Quid ultra dicemus? Tandem igitur dilecto discipulo suo Eliseo pallium suum post se relinquere voluit, ut eidem pro Divini honoris defensione zelam demonstranti, adversus omnes inimicos terreneos & infernales scuti loco deferriat; hi namque dum eum veste mea indutum conspexerint, ipsam non jam Eliseum esse credent, sed quod ego ipse sim existimabunt, & expavescentes terga mox vertent: Propterea Elias in calum ascendens (inquit Chryostomus) nihil aliud quam melorem discipulo reliquit; Cum haec, inquit, cum Diabolo pugnavi, & tu contra illum armatus hanc capies; Quamprimum enim hanc vestem meam indueris, Idololatriæ perterriti & confusi remanebunt. Neque deinceps falso & ementito Deo suo Baal vel altaria erigere, aut in erectis victimas sacrificare praesument. Porro hunc habitum, quem Eliseo in perpetuum momentum memoriam suam reliquit, filii quoque sui Religiosi Carmelitani haereditarunt, estque ille qui tanta cum devotione fidelibus dispensatur; à gloriosissima Dei genitrice & Virgine Maria Beato Simoni Stochio, Anglico Generali

Carmelitano hisce pariter verbis donatus: Dilectissime fili, recipe hoc tui ordinis Scapulare, mea Confraternitatis signum, tibi & cunctis Carmelitae privilegium, in quo quis moriens aeternum non patietur incendium. Ecce signum salutis, salus in periculis, foedus pacis & pacti sempiterni. Ehem quoties legi, quoties audivi diversos confidenter dicentes, pallus sum ab inimicis Allessinum, variæ mihi in sylvis structæ fuerunt insidiae, explorati fuere & sclopetis in me globi, nec tamen vel minimum exinde nocumentum accepi, multa me non tetigerunt, alii verò licet tetigerunt, non tamen laeserunt, adeo ut vitam meam multis titulis & variis vicibus huic sancto Carmelitano habitui in acceptis referre debeam. Legite libros in hanc rem & argumentum copiosè scriptos, & prodigia ac miracula sine numero reperietis. Unde si securi vivere, & inimicos temporales & corporales superando remanere vultis illæsi, de hoc sancto Eliæ & Beatissima Virginitatis Mariæ de monte Carmeli habitu vobis prospicite; Hoc scuto impenetrabili pectora vestra armate; Nam tanquam scutum fortè & invictum vos proteget à mundo in hac vita, & à inferno in hora mortis vestræ, Amen.

Ioan. de Carib. t. 7. 17. home

SERMO VIGESIMUS

IN FESTO

S. JACOBI APOSTOLI.

Ecce testem populis dedi eum, ducem ac praeceptorem Gentibus, Isai cap. 55.

Tituli qui honorem & gloriam præ se ferunt, iis duotaxat aptè conveniunt, qui illos justè fuere promeriti auro virtutum, & generosorum heroicorum facinorum pretio illa comparando: Titulus enim est index cuiuscuque operis. Hinc Pompejus licet Domitium in Licia præliando devicisset, Imperatoris tamen titulum acceptare recusavit, eo quod illum nequaquam promeruisse crederet, negavit se eum honorem admitturum quamdiu hostium vallum staret. Julius quoque Cæsar cum à populo Ro-

mano tanquam Rex salutaris esset, hunc sibi honorem vendicare recusavit, eo quod sibi, se honorem istum sufficientibus meritis minimè conquisivisse, persuaderet: Cæsar, inquit, sum, non Rex, maluit privatum nomen quam Regium. Ob hanc eandem rationem Tiberius contumeliæ loco accepit, dum Domini titulo à quodam maclaretur: Cuidam à quo fuerat Dominus appellatus denuntiavit, ne se amplius contumeliæ causa nominaret. At verò qui generositate sua patrarorumque facinorum heroicorum præstantia gloriosos sibi titulos acquisiverunt, illos

Plur. in vit Cæs.

In Polyantib. v. Honor.

Paolesti Sanctorale.